

Et siste svar til Hansson

113322

I frisk tabloid-stil har Arbeiderbladet gitt mitt svar til Steinar Hansson overskriften: «Jeg gir opp». Den tittelen finnes ikke i mitt manus. Der stod det nøytralt: «Et svar til Steinar Hansson». Jeg må spørre: Er dette tilfeldig?

■ BERNT HAGTVET

■ Leseren fristes nå til å tenke: Se der ble Bernt Hagtvet tvunget i kne! Nå har han ikke lenger krefter eller tør ikke svare på Hanssons korstog mot den nye holdningsløsheten og den pralende og pompøse unnfalighet i de akademiske miljøer, der alle klør alle. Hansson står uplettet tilbake i sin skinnende rustning, som den politiske morals yppersteprest i Norge, mens hans motstander forvises til mørket, feig, ordrik, den nye Erasmus Montanus i sine jomfrunalske krav til renslighet i offentlige debatter. Den som innbyr til holmgang med Steinar Hansson må tåle steken, den «mediestorm» (hans egne artikler) som måtte komme.

■ Jeg underviser i maktbegreper på Journalisthøgskolen. Jeg er glad Arbeiderbladet har gitt meg et så instruktivt eksempel på *manipulasjon* av overskrifter for å sende lesernes tanke i bestemte retninger og gi en part i en debatt et underlegenhetsstempel.

■ Denne tilrettelegging og redaktørens hale gjør det nødvendig nok en gang med noen presiseringer – uansett det utstyr Arbeiderbladet gir dette svaret, og uansett redaktørens nye «epilog», som ventelig blir like insinuante som før, er dette mitt siste innlegg i denne debatt.

■ Jeg «gir ikke opp», slik Arbeiderbladets overskrift antyder. Men jeg ser klarere og klarere at Hanssons ærend er å svarte, brennmerke og få motstanderen til å fremstå som hans moralske lærling. Jeg tror ikke lenger på noen kommunikasjon med Steinar Hansson. Hans begrep om offentlig ordskifte kommer for nær reglene for gjørmebryting.

■ Mediestorm? Det må være et utslag av latterlig selvovervurdering å kalle dette ordskifte en mediestorm. Jeg mener Steinar Hansson

Steinar Hansson bruker Goebbelsmetoder i sin polemikk, i følge Bernt Hagtvet.

nådde et bunnmål i personkarakteristikkene av Hans Fredrik Dahl. Hanssons svar har vært kaskader av invektiver som nå foreløpig har endt opp i det jeg oppfatter som et forsøk på å spre tvil om også min holdning til nazismen (jmf. hans etterlysning av mitt syn på «essensen» i debatten). Som vanlig fører han ikke framstillingen helt fram, sjefredaktøren gjør den giftige antydning til en ny kunstart, men han lar spørsmålet ligge dulgt i luften. Antydningen får den tiltenkte effekt i leserens sinn likevel.

Det var for å foregripe dette siste smøreri fra Hanssons side at jeg ville forklare ham at jeg hele mitt liv har forsøkt å forholde meg til nazismen som moralsk og politisk problem i mitt vitenskapelige forfatterskap. På sitt vanlige generøse vis utlegger han dette til å bli CV-skryt. Når skal noen i redaksjonen fortelle Steinar Hansson at dette er de rene *Goebbels-metoder* i et offentlig ordskifte?

■ Jeg finner meg rett og slett ikke i at Hansson nå prøver å gi inntrykk av at mitt angrep på Hanssons perfide utfall mot Hans Fredrik Dahls person er å forstå som uttrykk for en ny «holdningsløshet» (revisjonisme) fra min side i synet på nazismen. Jeg forstår ikke at ikke noen klokker ringer hos Hansson når han nå begir seg ut på denne vei. Jeg har klart markert avstand til Irving, selv om jeg er åpen for at også han kan gi oss innsikter i nazismen, uansett sitt rabiate politiske syn. Jeg har ment - og mener - at Hans Fredrik Dahl har utvist dårlig skjønn i sine karakteristikkene av Irving, noe Hans Fredrik Dahl nå har beklaget. Likevel fortsetter Hansson med å implisere at Hans Fredrik Dahl - og nå jeg-representerer noe brunskimret i vår holdning til denne voldsperioden i europeisk historie. Han trives så åpenbart i denne tapre sannsigerens rolle. Men å forsøke å utlede fra disse uenigheter en forestilling om at hans motstandere er mindre resolute i sin motstand mot nazismens menneskesyn og praksis enn ham selv, er ikke bare grunnleggende usant. Det er også en grovhet som etter mitt syn har forsimplet Steinar Hansson selv. Jeg velger å se Hanssons skriverier på dette punkt som et karakteristisk uttrykk for den journalistiske blodtåke han selv så rammende har beskrevet som alskens kilerinstinkt i kriminal- og avsløringsaker. Er det slik han vil legge opp Arbeiderbladets kultur-dekning, har vi en mørk framtid i vente. Fre-

netisk fortsetter Hansson å angripe meg for å ha kalt han implisert eller antydnet, at han er en oppkomling. Jeg har aldri sagt dette, aldri intendert det heller. Og vil heller aldri kalle ham det. Steinar Hanssons plassering i den norske sosialstruktur er i denne saken totalt irrelevant. Uttrykket var delvis en parodi der poenget var å vise hvordan Hanssons debatt-teknikk - psykologisere, mistenkeliggjøre, karakterdrepe - med nødvendighet ville føre oss ut i en absurd moralsk og substansiell reduksjonisme. Jeg vil be noen i redaksjonen, så rolig som mulig, fortelle Steinar Hansson at norsk normalprosa kan skrives på flere plan (at en ironisk-distanserende parodi som har til hensikt å pedagogisk anskueliggjøre en håpløst nedvurderende debattstil, ikke er det samme som å innstå for parodiens karakteristikk). Når nå Steinar Hansson så voldsomt oppøser seg over dette, vil jeg her og nå si at jeg når som helst er villig til å gi ham en offentlig unnskyldning hvis han ønsker den. For på ny å gjøre dette klart: Steinar Hansson er ikke av meg kalt en oppkomling. Igjen: Steinar Hansson er ikke av meg kalt noen oppkomling.

■ Jeg har forsøkt å forsvare visse grunnregler om saklighet i norsk offentlig debatt. Det fantastiske har nå skjedd; at sjefredaktøren i en av landets fremste aviser kaller dette Erasmus-Montanus-teknikker. For meg er språk noe mer enn et slaginstrument, debatt noe annet enn stråmannsargumentasjon og insinuasjoner om manglende moralsk gehalt. Å bli kalt pompøs for å mene dette, tar jeg som en æresbetegnelse, uansett hvor mye jeg forsvare meg mot Steinar Hansson, uansett hvor ofte han kleber etiketten «ordrik» på meg, vil han som forvalter av en daglig avisutgave alltid få det siste ord. Det finnes bare ett ord for Steinar Hanssons debattform - den er en form for intellektuell terrorisme. Han får si hva han vil i sin nye hale. Jeg vil ikke lenger gi han påskudd for å agere slik.

Herved ansees debatten som avsluttet.

Red.

Tidligere innlegg i debatten:

1. mars: Steinar Hansson: «Hans Fredrik Dahl - har vi ham nå?»

14. mars: Bernt Hagtvet: «Steinar Hansson - har vi ham nå?»

15. mars: Steinar Hansson: «Debatt eller kameraderi?»

18. mars: Bernt Hagtvet: «Hanssons klamme argumentasjonsmåte».

19. mars: Steinar Hansson: Tilbake til de mørke kilder».

20. mars: Bernt Hagtvet «Jeg gir opp».

Steinar Hansson: «Epilog».